

የኢትዮጵያ ሰብዓዊ መብቶች ጉባዔ - ኢሰመጉ

ኢሰመጉ የቆመው ለዴሞክራሲያዊ ሥርዓት መዳበር፣ ለሕግ የበላይነት መስፈንና ለሰብዓዊ መብቶች መከበር ነው!!

አስቸኳይ ጋዜጣዊ መግለጫ

የፍርድ ቤት ትዕዛዝ ይከበር፣ የፍትሕ አካላት የሕግ የበላይነት የማስከበር ግዴታቸውን በአግባቡ ይወጡ!

ጥቅምት 04 ቀን 2013 ዓ.ም

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 19 ንዑስ አንቀጽ 6 በሕግ የተያዙ ሰዎች በዋስ የመፈታት መብት እንዳላቸው በግልጽ ይደነግጋል። ኢትዮጵያ ፈርማ ያጸደቀቻቸው እና ግዴታ የገባችባቸው ዓለም አቀፍ የሰብዓዊ መብቶች ስምምነቶችም ይኸንኑ ይደነግጋሉ። ኢሰመጉ ይኼን አስቸኳይ መግለጫ በሚያዘጋጅበት ወቅት እና በተለያዩ ጊዜያት ባደረጋቸው ክትትሎች በሕግ ቁጥጥር ሥር ያሉ ተጠርጣዎችን የዋስትና መብት እና ሌሎችም ጉዳዮች በተመለከተ ፍርድ ቤቶች የሚሰጧቸው ትዕዛዞች በልዩ ልዩ ምክንያቶች ሳይፈጸሙ እንደሚቀሩና እንደሚጓተቱ ለማወቅ ችሏል።

ለአብነት፣ የኢትዮጵያ ዴሞክራሲያዊ ፓርቲ (ኢዴፓ) መስራች እና የሥራ አስፈጻሚ አባል የሆኑት አቶ ልደቱ አያሌው የአርቲስት ሀጫሉ ሑንዴሳ ግድያን ተከትሎ በኦሮሚያ ክልል በቢሸፍቱ ከተማ ሁከት እና አመጽ እንዲነሳ በማስተባበር እና ወጣቶችን በማነሳሳት ወንጀል ተጠርጥረው ከሀምሌ 17 ቀን 2012 ዓ.ም ጀምሮ በሕግ ቁጥጥር ሥር እንዳሉ ይታወቃል። ጉዳያቸውን በመጀመሪያ ሲከታተል የቆየው የቢሸፍቱ ወረዳ የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ጉዳዩን መርምሮ ነሃሴ 25 ቀን 2012 ዓ.ም የምርመራ መዝገቡን ዘግቶታል።

የቢሸፍቱ ወረዳ ፖሊስ፣ «የአቶ ልደቱን ቤት ስፈትሽ የጸና ፈቃድ የሌላቸው ሁለት ሽጎጦች፣ ሕገ-መንግሥታዊ ሥርዓቱን ሕገ-ወጥ በሆነ መንገድ ለማፍረስ የሽግግር መንግሥት መመስረቻ ሰነድ እና ሕዝብን ለአመጽ የሚያነሳሳ ጽሁፍ አግኝቻለሁ» በማለቱ መዝገቡ ተንቀሳቅሶ፣ የክልሉ ዐቃቤ ሕግ የጸና ፈቃድ የሌለው የጦር መሳሪያ የመያዝ ወንጀል ፈጽመዋል በሚል በምስራቅ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ክስ አቅርቧል።

ጉዳዩን ሲመረምር የቆየው የዞኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት መስረከም 12 ቀን 2013 ዓ.ም አቶ ልደቱ አንድ መቶ ሺህ ብር የዋስትና ገንዘብ በማስያዝ በዋስ እንዲለቀቁ የሚል ትዕዛዝ የሰጠ እና አቶ ልደቱም የተባለውን ገንዘብ ገቢ ያደረጉ ቢሆንም፣ ትዕዛዙ ሳይፈጸም ቀርቷል። ኢሰመጉ ይኼን ጉዳይ በሚመለከት የወረዳውን የፖሊስ ኃላፊ አነጋግሮ ያገኘው ምላሽ አቶ ልደቱ በትዕዛዙ መሠረት ሳይፈቱ የቀሩት፣ የከፍተኛ ፍርድ ቤት የዋስትና ትዕዛዝ መታገዱን የሚገልጽ የእግድ ደብዳቤ ዐቃቤ ሕግ ስላመጣ ነው የሚል ነው።

የዋስትና መብቱ እግድ ላይ ሲያከራክር የቆየው የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ምስራቅ ተዘዋዋሪ ችሎት መስከረም 26 ቀን 2013 ዓ.ም እግዱን በማንሳት የከፍተኛ ፍርድ ቤት ትዕዛዝ እንዲፈጸም ያጸና ቢሆንም፤ በድጋሚ አቶ ልደቱ ከእስር ሳይለቀቁ መቅረታቸውን ኢሰመጉ ለማረጋገጥ ችሏል። ኢሰመጉ ያነጋገራቸው የወረዳው ፖሊስ ኃላፊ በጉዳዩ ላይ ለኢሰመጉ በሰጡት ማብራሪያ፤ ጠቅላይ ፍርድ ቤት እግዱን አንስቶ የሥር ፍርድ ቤትን ትዕዛዝ ስለ ማጽናቱ መረጃው እንደሌላቸው፤ የፍርድ ቤቱን ትዕዛዝ ለማክበር ግን ፖሊስ ፈቃደኛ መሆኑን ገልጸዋል።

በጉዳዩ ላይ ኢሰመጉ አሁንም ተጨማሪ ማጣሪያዎችን እያደረገ ቢሆንም፤ ፍርድ ቤቶች የሚሰጡት ትዕዛዝ በማንኛውም መልኩ ሳይሸራረፍ እና ምክንያት መስጠት ሳያስፈልግ ወዲያውኑ መከበር እንዳለበት ያምናል። የሕግ የበላይነት ሊከበር እና የዜጎች አፋጣኝ ፍትሕ የማግኘት መብት ሊረጋገጥ የሚችለው፤ የዋስትና መብት አፈጻጸምን የሚመለከቱ የወንጀል ስነ-ስርዓት ሕጉን ክፍተቶች በመጠቀም በሕግ የተያዙ ሰዎችን በማጉላላት እና በፍርድ ቤት ትዕዛዝ የዋስትና መብቶቻቸው እንዲከበሩላቸው የተሰጠውን ትዕዛዝ ባለማክበር እንዳልሆነ ኢሰመጉ ያሳስባል።

በመሆኑም፤ እንደነዚህ ዓይነት ልምምዶች የፍትሕ ሥርዓቱን እድገት ጎታች በመሆናቸው የሚመለከታቸው የፍትሕ አካላት እና የክልሉ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ጉዳዩን አጣርተው አስቸኳይ የእርምት እርምጃዎችን እንዲወስዱ፤ የፍርድ ቤት ትዕዛዝን ባለመፈጸም ግለሰቡን ከሕግ ውጪ በእስር ያቆዩ የፖሊስ አባላትና ኃላፊዎች ላይ ተገቢውን ሕጋዊ እና አስተዳደራዊ እርምጃዎችን እንዲወስዱ ኢሰመጉ ጥሪውን ያቀርባል። በተጨማሪም፤ በወንጀል ስነ-ስርዓት ሕጉ መሠረት የዋስትና መብቱ በተወሰነለት ሰው ላይ የሚቀርብ ይግባኝ የፍርድ ቤቱ ትዕዛዝ ተፈፅሞ ነው ወይስ ሳይፈጸም የሚለው ጉዳይ በማሻሻያ ሕጉ በግልጽ ምላሽ በሚሰጥ መልኩ እንዲሻሻል ኢሰመጉ ይጠይቃል።

በሌላ በኩል፤ የሰኔ 22^{ቱን} ክስተት ተከትሎ በአዲስ አበባ ከተማ በተፈጠረው ኸኩትና ብጥብጥ ተጠርጥረው በቁጥጥር ሥር የሚገኙት የባልደራስ ለእውነተኛ ዲሞክራሲ ፓርቲ አመራር የሆኑት አቶ እስክንድር ነጋ የፌደራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ልደታ ምድብ ችሎት በውጪ ሐገር የሚገኙትን ባለቤታቸውን እና ልጃቸውን በሰልክ እንዲያገኙ፤ መጽሐፍትና መጽሔቶች እንዲገባላቸው በሚል ትዕዛዝ ሰጥቷል። ይሁንና፤ ከጥቂት ቀናት በፊት አቶ እስክንድር ከቤተሰቦቻቸው ጋር ለመገናኘት መቻላቸውን ኢሰመጉ ለመረዳት ቢችልም፤ በፍርድ ቤት የተሰጡት ትዕዛዞች በተባለው ቀን ሳይፈጸሙ መዘግየታቸውን ከሕግ ጠበቃቸው እና ከባልደራስ ለእውነተኛ ዲሞክራሲ ፓርቲ በቀን 02/02/2013 በደብዳቤ ቁጥር ባ/ለ/ዲ.0070 ከተጻፈ ደብዳቤ ለማወቅ ተችሏል።

በተመሳሳይ ሁኔታ፤ በሌሎች ግለሰቦች ጉዳዮችም በክልል እና በፌደራል በየደረጃው ያሉ ፍርድ ቤቶች የሚሰጧቸው ልዩ ልዩ ትዕዛዞች ሳይፈጸሙ እንደሚቀሩ በተደጋጋሚ ጊዜ እየታየ በመሆኑ፤ በየደረጃው ያሉ ፍርድ ቤቶች እና አመራሮቻቸው በፍ/ቤት የሚሰጡ ትዕዛዞች መፈጸም አለመፈጸማቸውን በጥብቅ በመከታተል እና እርምጃዎችን በመውሰድ ተቋማዊ ነጻነታቸውን ማረጋገጥ እንደሚገባቸው ኢሰመጉ ለማስታወስ ይፈልጋል።

ጥቅምት 04 ቀን 2013 ዓ.ም
አዲስ አበባ፤ ኢትዮጵያ

ኢሰመጉ በአፍሪካ የሕዝቦችና የሰብዓዊ መብቶች ኮሚሽን የታዛቢነት ቦታ አለው፤ የዓለም አቀፍ የሰብዓዊ መብቶች ፌዴሬሽን (FIDH) አባል፤ የዓለም አቀፍ ጸረ-ሥቃይ ድርጅት (OMCT) አባል፤ የምሥራቅና የአፍሪካ ቀንድ የሰብዓዊ መብቶች ተሟጋቾች ጥበቃ ኅብረት (Defend Defenders) መሥራች አባል ነው።